

İLK TÜRK İSLAM DEVLETLERİ

A. Aşağıdaki seçeneklerden doğru olanı işaretleyiniz.

1) İslamiyeti kabul eden Karahanlı hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almış Han
- B) Ahmet Togan
- C) Süleyman Han
- D) Satuk Buğra Han
- E) Yusuf Kadir Han

2) Hindistan'a 17 sefer yapan Gazne Hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alp Tigin
- B) Sebük Tigin
- C) Gazneli Mahmut
- D) İbrahim Bilge
- E) Piri Tigin

3) I. Rey

II. Nişabur

III. Merv

Yukarıda verilen yerlerden hangileri Büyük Selçuklu Devleti'ne başkentlik yapmıştır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4) Büyük Selçuklu Devleti'nin Bizans ile yaptığı ilk savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malazgirt
- B) Pasinler
- C) Büyük Zap Suyu
- D) Dandanakan
- E) Mansure

5) Abbasi halifesi Kaim bin Emrulah tarafından "Doğunun ve Batının Sultanı" unvanı verilen Selçuklu hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuğrul Bey
- B) Çağrı Bey
- C) Alparslan
- D) Melikşah
- E) Mehmet Tapar

6) Büyük Selçuklu Devleti'nin en parlak dönemi aşağıdaki hükümdarlardan hangisi döneminde yaşanmıştır?

- A) Alparslan
- B) Melikşah
- C) I. Kılıçarslan
- D) Tuğrul Bey
- E) I. Mesut

7) Kutsal yerlere egemen olan ilk Türk – İslam devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tolunoğulları
- B) Eyyubiler
- C) İhşidler
- D) Memlukler
- E) Akkoyunlu

8) Türk – İslam devletinde sivil valiye verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amid
- B) Amil
- C) Şihne
- D) Melik
- E) Naib

9) Türk – İslam devletlerinde örfi hukukun başında bulunan kişi verilen isim aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Kadı
- B) Kadı'ul Kudat
- C) Emir-i Dad
- D) Müşrif
- E) Arzül Ceyş

10) Melik Gazi'nin yaptırdığı Kale Camii ve Tepsi Minare Nasiredin Muhammed'in 1179'da inşa ettirdiği Ulu Cami ve Üç Kümbetler günümüze kalan eserlerdir.

Yukarıda verilen bilgi aşağıdaki beyliklerden hangisine aittir?

- A) Mengücek
- B) Artuk
- C) Saltuk
- D) Danişmend
- E) Sökmenliler

11) * Anadolu'da ilk medreseyi kuran beyliktir.

* Tokat, Sivas, Kayseri bölgesinde kurulmuştur.

* Haçlılara karşı mücadele etmiştir.

Yukarıda özellikleri verilen beylik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saltuk
- B) Artuk
- C) Mengücek
- D) Danişmend
- E) Çubuk

12) Sibernetiğin ilk kurucusu olan El Cezeri aşağıdaki beyliklerden hangisinin döneminde yaşamıştır?

- A) Danişmend
- B) İnaloğulları
- C) Dilmaçoğulları
- D) Saltuklu
- E) Artuklu

13) İlk Türk denizci beylik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karesioğulları
- B) Çaka Beyliği
- C) Tanrıvermişoğulları
- D) Candaroğulları
- E) Çubukoğulları

14) Türk – İslam devletlerinde vergilerin toplanmasından sorumlu olan görevliye verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amid
- B) Şihne
- C) Muhtesip
- D) Amil
- E) Kadı

15) I. Divan-I Mezalim
II. Divan-I Pervane
III. Niyabet-I Saltanat

Yukarıda verilen divanlardan hangileri Büyük Selçuklu Devleti'nden farklı olarak Anadolu Selçuklu Devleti'nde görülür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

16) İktaların dağıtımından sorumlu olan divan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-I İşraf
- B) Divan-I Hass
- C) Divan-I İnşa
- D) Divan-I Pervane
- E) Divan-I Berid

17) Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklu Devleti'ne bağlı olarak kurulan devletlerden değildir?

- A) Kirman Selçukluları
- B) Suriye Selçukluları
- C) İran Selçukluları
- D) Irak Selçukluları
- E) Türkiye Selçukluları

18) Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılma nedenlerinden değildir?

- A) Atabeylerin bağımsızlıklarını ilan etmesi
- B) Türkmenlerin desteği
- C) Katvan Savaşı'nın kaybedilmesi
- D) Haçlı seferlerinin olumsuz etkisi
- E) Verasetteki belirsizlik

19) Hasan Sabbah önderliğinde başlayan Batınlık faaliyeti aşağıdaki Selçuklu sultanlarından hangisinin döneminde görülür?

- A) Alparslan
- B) Sencer
- C) Berkjaruk
- D) Mesut
- E) Melikşah

20) Büyük Selçuklu Devleti en geniş sınırlara aşağıdaki sultanlardan hangisinin döneminde ulaşmıştır?

- A) Mehmet Tapar
- B) Berk Yaruk
- C) Melikşah
- D) Alparslan
- E) Tuğrul Bey

21) Aşağıdakilerden hangisi Malazgirt Savaşının sonuçlarından değildir?

- A) Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı
- B) Anadolu topraklarına Türk göçü hızlandı
- C) Haçlı seferlerine neden oldu
- D) Anadolu'da İkinci Beylikler dönemi başladı
- E) 1071 Türkiye tarihinin başlangıcı kabul edilmeye başlandı

22) Selçuklu'nun ilk medresesi nerede kurulmuştur?

- A) İsfahan
- B) Merv
- C) Nişabur
- D) Bağdat
- E) Kaşgar

23) Aşağıdaki kavramlardan hangisinin tanımı yanlış verilmiştir?

- A) Amil: Vergi toplamakla görevli
- B) Kadi: Adalet işlerinden sorumlu görevli
- C) Muhtesip: Çarşı, pazarın denetlenmesinden sorumlu görevli
- D) Şihne: Sivil vali
- E) Melik: Eyaletlere vali olarak atanan şehzade

24) Nizamiye Medreseleri aşağıdaki Selçuklu sultanlarından hangisinin döneminde açıldı?

- A) Tuğrul Bey
- B) Alparslan
- C) Melikşah
- D) Sencer
- E) Berkyaruk

25) “Ebul Feth” unvanı Abbasi halifesi tarafından aşağıdaki Selçuklu sultanlarından hangisine verildi?

- A) Alparslan
- B) Tuğrul Bey
- C) Melikşah
- D) Sencer
- E) Mehmet Tapar

26) Aşağıdakilerden hangisi Tuğrul Bey dönemi olaylarından değildir?

- A) Serahs Savaşı'nın yapılması
- B) Başkent'in Rey şehrine taşınması
- C) Ani Kalesi'nin fethi
- D) Pasinler Savaşı'nın yapılması
- E) Abbasi halifesinin Büveyhilerden kurtarılması

27) Aşağıdaki divanlardan hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) Divan-I İnşa: Yazışmalardan sorumlu
- B) Divan-I İstifa: Mali işler
- C) Divan-I İşraf: Mali işlerin denetimi
- D) Divan-I Pervane: Askeri işler
- E) Divan-I Berid: Haberleşme

28) Anadolu Selçuklu devletinin kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selçuk Bey
- B) Süleyman Şah
- C) Sencer
- D) Ebu'l Kasım
- E) Kulan Arslan

29) Süleyman Şah'ın ölümünden sonar Büyük Selçuklu hükümdarı Melikşah, I. Kılıçarslan'ı İsfahan'a götürdükten sonar Türkiye Selçuklu Devleti'ni 1086-1092 yılları arasında yönetimi ele alan Türkiye Selçuklu hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kulan Arslan
- B) Melikşah
- C) Ebu'l Kasım
- D) Şahinşah
- E) II. Kılıçarslan

30) I. Haçlı seferinin çıkması üzerine I. Kılıç Arslan başkenti aşağıdaki şehirlerden hangisine taşımıştır?

- A) İznik
- B) Konya
- C) Malatya
- D) Antakya
- E) Ereğli

31) 1147'de II. Haçlı seferine çıkan Haçlı ordusunu Dorileon Muharebesi'nde yenen Selçuklu hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) I. Mesut
- C) II. Kılıç Arslan
- D) Şahin Şah
- E) I. Gıyaseddin Keyhüsrev

32) Anadolu'daki ilk kervansaraya aşağıdaki Selçuklu sultanlarından hangisinin döneminde yapılmıştır?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) I. Mesut
- C) Süleyman Şah
- D) II. Kılıç Arslan
- E) I. Alaeddin Keykubat

33) – Samsun ve çevresi ele geçirilerek Karadeniz'in güvenliği sağlandı.

- Venedik ile ilk defa ticaret antlaşması imzalandı.

- Antalya ticaret limanı haline getirildi

Yukarıda verilen gelişmeler aşağıdaki Selçuklu sultanlarından hangisinin döneminde yapılmıştır?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) II. Kılıç Arslan
- C) I. İzzettin Keykavus
- D) I. Alaeddin Keykubat
- E) I. Gıyaseddin Keyhüsrev

34) Kuzey ticaret yolunu açmak için Sinop'un fethedilmesi aşağıdaki Selçuklu sultanlarından hangisinin döneminde gerçekleşmiştir?

- A) I. İzzettin Keykavus
- B) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- C) I. Alaeddin Keykubat
- D) I. Meust
- E) II. Kılıç Arslan

35) Türkiye Selçuklu Devleti'nin en palak dönemi aşağıdaki Selçuklu hükümdarlarından hangisinin döneminde yaşanmıştır?

- A) II. Kılıç Arslan
- B) Mesut
- C) I. Alaeddin Keykubat
- D) I. İzzettin Keykavus
- E) II. Gıyaseddin Keyhüsrev

36) Anadolu Selçuklu hükümdarı I. Alaeddin Keykubat döneminde 1230 yılında Harzemşahlarla yapılan savaşın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köseadağ
- B) Miryokefalon
- C) Yassıçemen
- D) Zap Suyu
- E) Otrar

37) I. Babai Ayaklanması

II. Köseadağ Savaşı

III. Suğdak seferi

Yukarıda verilen olaylardan hangileri II.

Gıyaseddin Keyhüsrev döneminde meydana gelmiştir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

38) Anadolu'da çıkan dinsel nitelikli ilk isyan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyh Bedrettin
- B) Şah Kulu
- C) Buçuktepe
- D) Baba İshak
- E) Patrona Halil İsyanı

39) Anadolu Selçuklu Devleti aşağıdaki savaşlardan hangisi ile yıkılış sürecine girmiştir?

- A) Katvan
- B) Yassıçemen
- C) Köseadağ
- D) Dandanakan
- E) Ayn Seylem

40) İlk Selçuklu parası aşağıdaki hükümdarlardan hangisi döneminde basılmıştır?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) II. Kılıç Arslan
- C) Mesut
- D) I. Alaeddin Keykubat
- E) I. Gıyaseddin Keyhüsrev

41) Anadolu'nun ilk kervansarayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alay Han
- B) Yağlıbasan
- C) Konya Karatay
- D) Gevher Nesibe Hatun
- E) Konya Sırçalı

42) Aşağıdaki savaşlardan hangisi ile Anadolu'nun Türk yurdu olduğu ispatlanmıştır?

- A) Malazgirt
- B) Dandanakan
- C) Pasinler
- D) Köseadağ
- E) Miryokefalon

43) Venediklilerle ilk defa ticaret antlaşması aşağıdaki Selçuklu sultanlarından hangisinin döneminde yapılmıştır?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) II. Kılıç Arslan
- C) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- D) I. İzzettin Keykavus
- E) I. Alaeddin Keykubat

44) Aşağıdaki Selçuklu sultanlarından Suğdak limanına sefer yapan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) Mesut
- C) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- D) I. İzzettin Keykavus
- E) I. Alaeddin Keykubat

45) Aşağıdakilerden hangisi Köseadağ Savaşı'nın sonuçlarından değildir?

- A) Türkiye Selçuklu devleti yıkılma sürecine girdi
- B) II. Türk beylikleri ortaya çıktı
- C) Anadolu'da Türk siyasi birliği devam etti
- D) Anadolu, Moğollarca yağmalandı
- E) Merkezi otorite zayıfladı

46) Akdeniz ticareti açısından önemli olan Kalonoros'u 1222 yılında feth ettikten sonra beğendiği şehri imar ettirip Alaiyye adını veren Selçuklu hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mesut
- B) I. Kılıç Arslan
- C) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- D) I. İzzettin Keykavus
- E) I. Alaeddin Keykubat

47) Anadolu'daki ilk kervansaray olan Alay Han aşağıdaki hükümdarlardan hangisinin döneminde yapılmıştır?

- A) II. Kılıç Arslan
- B) Mesut
- C) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- D) I. İzzettin Keykavus
- E) I. Alaeddin Keykubat

48) Türkiye Seçuklusunda ilk defa şehirleşme ve imar faaliyetleri aşağıdaki hükümdarlardan hangisi döneminde başlamıştır?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- C) Mesut
- D) I. Alaeddin Keykubat
- E) I. İzzettin Keykavus

49) Bir donanma kurarak denizcilik alanında faaliyetler göstermeye başlayan selçuklu hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Kılıç Arslan
- B) Mesut
- C) I. Alaeddin Keykubat
- D) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- E) II. Gıyaseddin Keyhüsrev

50) * Antalya'yı alarak ticaret limanı haline getirdi

* Gevher Nesibe Hatun Medresesi'ni yaptırdı

Yukarıda özellikleri verilen olaylar aşağıdaki hükümdarlardan hangisi döneminde yapılmıştır?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- C) II. Gıyaseddin Keyhüsrev
- D) I. Alaeddin Keykubat
- E) II. Kılıç Arslan

B. Aşağıda verilen kavramların tanımları ile eşleştiriniz.

KAVRAMLAR	TANIMLAR
1. ( ) Amil	(a) Askeri vali
2. ( ) Muhtesip	(b) Sultanın vekili
3. ( ) Ulak	(c) Sivil vali
4. ( ) Kadı	(d) Sultanın hazinesinden sorumlu
5. ( ) Melik	(e) Haberleşmeyi sağlayan kişi
6. ( ) Naib-I eyalet	(f) Şehzadelerin eyaletlere vali olarak atanması
7. ( ) Amid	(g) Ticari hayatı düzenleyen kişi
8. ( ) Şihne	(h) Hükümdarın atlarından sorumlu kişi
9. ( ) Şarabdar	(i) Adalet işlerinden sorumlu kişi
	(i) Vergi toplamakla görevli kişi
	(j) İçeceklerden sorumlu kişi
	(k) Mali işlerin denetiminden sorumlu

C. Aşağıda verilen kavramları tanımları ile eşleştiriniz.

KAVRAMLAR	TANIMLAR
1. ( ) Divan-ı İstifa	(a) Vakıfların denetiminden sorumlu
2. ( ) Divan-ı Arz	(b) Silahtan sorumlu
3. ( ) Divan-ı Evkaf-ı Memalik	(c) Yazışmalardan sorumlu
4. ( ) Divan-ı Mezalim	(d) İktaların dağıtımından sorumlu
5. ( ) Divan-ı Hass	(e) Haberleşmeden sorumlu
6. ( ) Divan-ı İnşa	(f) Mali işlerin denetimi
7. ( ) Niyabet-ı Saltanat	(g) Sultana tahsis edilen arazilerin sevki
8. ( ) Divan-ı Berid	(h) Saray personelinin atamasından sorumlu
9. ( ) Divan-ı Pervane	(ı) Mali işlerden sorumlu
10. ( ) Divan-ı İşraf	(i) Av işlerinden sorumlu
	(j) Sultanın vekili
	(k) Yüksek mahkeme
	(l) Saray mutfağından sorumlu
	(m) Sarayı korumakla görevli
	(n) Askeri işlerden sorumlu
	(o) Av işlerinden sorumlu

D. Aşağıda verilen kavramları tanımları ile eşleştiriniz.

KAVRAMLAR	TANIMLAR
1. ( ) Kapucubaşı	(a) Hazineden sorumlu kişi
2. ( ) Silahtar	(b) Hükümdarın atlarından sorumlu kişi
3. ( ) Emir-i Çeşnigar	(c) Hükümdarın silahlarıyla ilgilenen kişi
4. ( ) Emir-i Dad	(d) Şeri hukuktan sorumlu kişi
5. ( ) Hazinedar	(e) Sarayı korumakla görevli kişi
6. ( ) Emir-i Ahur	(f) Saray personelinin idaresinden sorumlu
7. ( ) Emir-i Alem	(g) Mutfaktan sorumlu kişi
8. ( ) Emir-i Şikar	(h) İçeceklerden sorumlu kişi
9. ( ) Camedar	(ı) Yol düzenini sağlayan kişi
10. ( ) Hansalar	(i) Örfi hukuktan sorumlu kişi
11. ( ) Emir-i Candar	(j) Hacıplere çalışan memur
12. ( ) Şarabdar	(k) Hükümdarın yiyeceklerinden sorumlu
	(l) Hükümdarın kıyafetlerinden sorumlu
	(m) Av işlerinden sorumlu kişi
	(n) Bayrak taşımaktan sorumlu kişi

CEVAPLAR

A.

1.D

2.C

3.E

4.B

5.A

6.B

7.C

8.A

9.C

10.C

11.D

12.E

13.B

14.D

15.E

16.D

17.C

18.B

19.E

20.C

21.D

22.C

23.D

24.B

25.A

26.C

27. D

28.B

29.C

30.B

31.B

32.D

33.E

34.A

35.C

36.C

37.B

38.D

39.C

40.C

41.A

42.E

43.C

44.E

45.C

46.E

47.A

48.C

49.D

50.B

B.

KAVRAMLAR	TANIMLAR
1. (İ) Amil	(a) Askeri vali
2. (G) Muhtesip	(b) Sultanın vekili
3. (E) Ulak	(c) Sivil vali
4. (I) Kadı	(d) Sultanın hazinesinden sorumlu
5. (F) Melik	(e) Haberleşmeyi sağlayan kişi
6. (B) Naib-I eyalet	(f) Şehzadelerin eyaletlere vali olarak atanması
7. (C) Amid	(g) Ticari hayatı düzenleyen kişi
8. (A) Şihne	(h) Hükümdarın atlarından sorumlu kişi
9. (J) Şarabdar	(i) Adalet işlerinden sorumlu kişi
	(i) Vergi toplamakla görevli kişi
	(j) İçeceklerden sorumlu kişi
	(k) Mali işlerin denetiminden sorumlu

C.

KAVRAMLAR	TANIMLAR
1. (I)Divan-I İstifa	(a)Vakıfların denetiminden sorumlu
2. (N)Divan-I Arz	(b)Silahtan sorumlu
3. (A)Divan-I Evkaf-I Memalik	(c)Yazışmalardan sorumlu
4. (K)Divan-I Mezalim	(d) İktaların dağıtımından sorumlu
5. (G)Divan-I Hass	(e)Haberleşmeden sorumlu
6. (C)Divan-ı İnşa	(f)Mali işlerin denetimi
7. (J)Niyabet-I Saltanat	(g)Sultana tahsis edilen arazilerin sevki
8. (E)Divan-I Berid	(h)Saray personelinin atamasından sorumlu
9. (D)Divan-I Pervane	(ı)Mali işlerden sorumlu
10. (F)Divan-I İşraf	(i)Av işlerinden sorumlu
	(j)Sultanın vekili
	(k) Yüksek mahkeme
	(l)Saray mutfağından sorumlu
	(m)Sarayı korumakla görevli
	(n)Askeri işlerden sorumlu
	(o)Av işlerinden sorumlu

D.

KAVRAMLAR	TANIMLAR
1. (F)Kapucubaşı	(a)Hazineden sorumlu kişi
2. (C)Silahtar	(b)Hükümdarın atlarından sorumlu kişi
3. (K)Emir-i Çeşnigar	(c)Hükümdarın silahlarıyla ilgilenen kişi
4. (İ)Emir-i Dad	(d)Şeri hukuktan sorumlu kişi
5. (A)Hazinedar	(e)Sarayı korumakla görevli kişi
6. (B)Emir-i Ahur	(f)Saray personelinin idaresinden sorumlu
7. (N)Emir-i Alem	(g)Mutfaktan sorumlu kişi
8. (M)Emir-i Şikar	(h)İçeceklerden sorumlu kişi
9. (L)Camedar	(ı)Yol düzenini sağlayan kişi
10. (G)Hansalar	(i)Örfi hukuktan sorumlu kişi
11. (E)Emir-i Candar	(j)Haciplere çalışan memur
12.(H)Şarabdar	(k)Hükümdarın yiyeceklerinden sorumlu
	(l)Hükümdarın kıyafetlerinden sorumlu
	(m)Av işlerinden sorumlu kişi
	(n)Bayrak taşımaktan sorumlu kişi